

Länsstyrelsen
Västerbotten

Rapport

2015-11-02

Diarienummer

502-8261-2014

1(24)

Sametinget
Adolf Hedins väg 58
981 33 Kiruna

Inventering av järv, lo, varg, björn och kungsörn i Västerbottens län - Slutrapport för inventerings säsongen 2014-2015

Sammanfattning

Enligt 8 § förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn ska länsstyrelsen varje år för länet och för varje sameby fastställa föryngring eller annan förekomst av stora rovdjur.

Denna rapport presenterar resultatet från inventeringarna av lodjur, järv, varg, björn och kungsörn i Västerbottens län under inventeringsåret 2014-2015. Inventeringsåret började den 1 oktober 2014 och avslutades den 30 september 2015. Inventeringarna har genomförts enligt riktlinjerna i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn, Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2012:1 och NFS 2014:23) om ändring i ovan nämnda föreskrifter samt de av Naturvårdsverket lämnade instruktioner för inventering av lodjur, järv och varg.

Rapporten grundar sig för järv, lo och varg på kvalitetssäkrade korrekta rapporter i den skandinaviska databasen Rovbase. Föryngring av järv och lo i Norge har rapporterats av Statens Naturoppsyn. För att bedöma björnförekomst utnyttjas främst avskjutningsstatistik och björnobs men även data från spillningsinventeringen som gjordes under år 2014. Kungsörn ovan odlingsgränsen har inventerats och rapporterats av Länsstyrelsens fältpersonal. Nedan odlingsgränsen inventeras och rapporteras kungsörn av Kungsörnsgruppen i Västerbottens Ornitologiska Förening.

DNA-analyser av insamlade spillningsprover från varg och järv har också bidragit till inventeringsresultatet. Grimsö forskningsstation, Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU), har analyserat vargproverna och Uppsala universitet har analyserat prover av järv. I förmedling av prover och rapportering av analysresultat har även Viltskadecenter och Norsk institutt for naturforskning varit involverade.

Före och efter inventeringsperioden har det hållits utvärderingsmöten där Länsstyrelsens fältpersonal och samebyarnas rovdjurssamordnare träffats för att planera årets inventering, utvärdera resultat och planera det fortsatta inventeringsarbetet av framförallt lodjur och järv.

Ny inventeringsmetodik för lodjur och järv

Under årets inventering har de nya inventeringsmetoderna för lodjur och järv följts. Nya inventeringsmetoder är resultatet av ett samarbete mellan Sverige och Norge där målet bland annat har varit att öka möjligheten till samordning mellan länderna. En gemensam inventeringsmetodik resulterar till exempel i att resultaten från de båda länderna blir mer jämförbara än tidigare.

I Bilaga 7 jämför Länsstyrelsen de gamla och de nya metoderna med avseende på inventeringsresultaten för järv och lo.

Resultaten för rovdjursinventeringen 2014-2015 i Västerbottens län sammanfattas enligt följande:

Lodjur	
Antal säkra föryngringar	
13,5	

15 föryngringar dokumenterades i länet men en av dem delas med Västernorrlands län (-0,5) och två med Jämtlands län (-1).

Järv	
Antal dokumenterade eller säkra föryngringar	
25,5	

25 föryngringar dokumenterades i länet varav en föryngring delas med Västernorrlands län (-0,5). Två föryngringar dokumenterades också på norsk sida (+1). Observera att två föryngringar inte är godkända enligt kriterier i gällande inventeringsmetodik utan av andra skäl.

Varg	
Antal föryngringar	Antal individer
0	1

Maximalt två individer men inget DNA finns som skiljer dem åt.

Kungsörn		
Lyckade häckningar	Misslyckade/osäkra häckningar	Totalt
52	8	60

Björn
Utifrån spillningsinventeringen som gjorts under 2014, jägarnas årliga björnobservationer samt avskjutningsstatistiken från årets licens- och skydds jakt konstaterar Länsstyrelsen att björn förekommer i hela länet och inom alla samebyar.

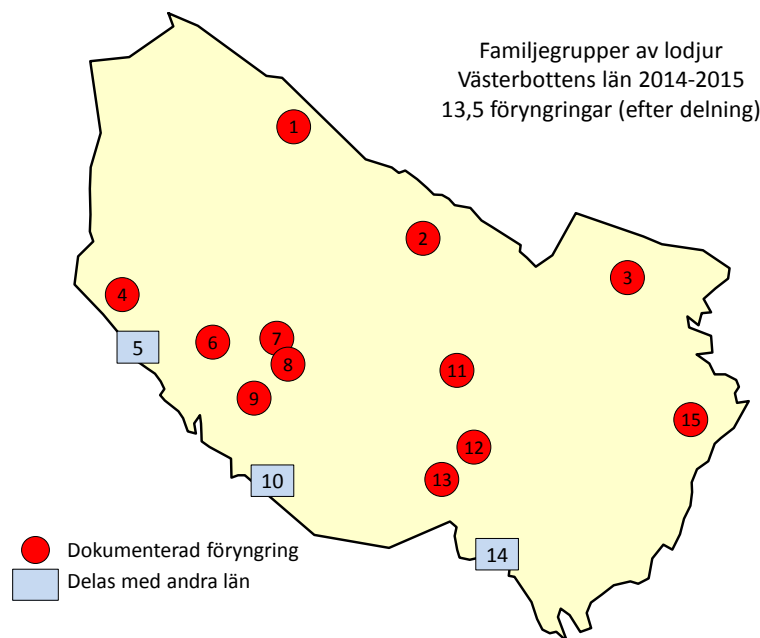
Lodjur

Antalet lodjursföreningar som dokumenterats i länet är 15 stycken, se figur 1. Föreningar har skilts åt med hjälp av dynamiska eller statiska avståndskriterier eller genom specifika särskiljningsinsatser i fält.

Två föreningar delas med Jämtlands län (nr 5 och 10 i figur 1) och en med Västernorrlands län (nr 14 i figur 1). Spårningar har gjorts på båda sidor länsgränsen när det gäller föreningarna 5 och 10. För förening nr 14 har spårningar gjorts endast på den västerbottniska sidan, trots det görs en delning med Västernorrlands län. Anledningen till detta är följande:

Enligt Naturvårdsverkets anvisningar ska föreningar delas mellan angränsande län enligt särskilda kriterier. Vid de tillfällen en centrumkoordinat för en förening hamnar nära länsgränsen men alla spårningar endast finns på ena sidan gränsen läggs en cirkel runt centrumkoordinaten. Radien på cirkeln styrs av bytestätheten och en honas hemområdesstorlek, i Västerbottens län blir cirkelns tillämpliga radie 13 kilometer. Om minst 25 procent av cirkelns yta hamnar på andra sidan av gränsen fördelas en halv familjegrupp till vardera område. Så är fallet med förening nr 14 och därför delas den med Västernorrland.

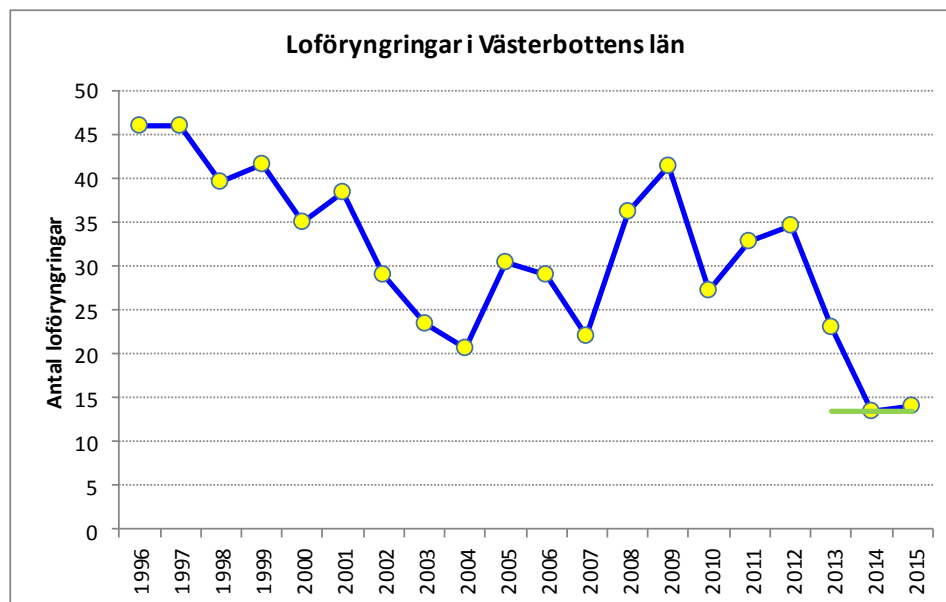
Inga lodjursföreningar har konstaterats i närliggande områden i varken Norrbotten eller Norge. Inventeringsresultatet för Västerbottens län är således efter delningar 13,5 föreningar.

Figur 1. Slutgiltiga resultat av lodjursinventeringen i Västerbottens län år 2015. De röda cirkelarna visar föreningar som enbart tillhör Västerbottens län, den blå rektangeln visar föreningar som delas med Västernorrlands och Jämtlands län. Siffrorna indikerar ID-nummer för respektive förening, se Bilaga 1.

Åtta samebyar berörs av föreningar och fyra samebyar har regelbunden förekomst. Se Bilaga 1 för föreningar och Bilaga 2 för förekomst.

Lodjuren i Västerbotten har sin tätaste utbredning i länets centrala delar men antalet föryngringar kan variera kraftig mellan åren. De senaste årens resultat visar att populationen minskat kraftigt, se figur 2. Orsaker till detta kan vara inventeringsförhållanden (se nedan), minskad bytestillgång i form av smågnagare samt en ovanligt hög dödlighet de senaste åren.

Figur 2. Lodjurspopulationens utveckling i Västerbotten mellan åren 1996 och 2015. Miniminivån visas med grön heldragen linje.

Lodjuren inventeras av Länsstyrelsen och samebyarna i samverkan under perioden 1 oktober till och med 28 (29) februari. Föryngringar, det vill säga honor med ungar, söks systematiskt över hela länet enligt fastlagd metodik i Naturvårdsverkets föreskrifter och instruktioner.

Tidigare har loinventeringen genomförts mellan 10 januari och 28 (29) februari men under årets inventering har även rapporter om föryngringar följts upp mellan 1 oktober och 9 januari. Totalt sett dokumenterades åtta föryngringar före 10 januari.

Inventeringsförhållanden - § 5

Inventeringsförhållandena under årets lodjursinventering var något besvärliga men ändå tillräckligt bra för att inventeringen sett över länet ska betraktas som jämförbar med andra år.

Om majoriteten av en samebys hela betesområde inte har kunnat inventeras på ett fullgott sätt på grund av väder- och snöförhållanden kan samebyn få ersättning enligt § 5 i STFS 2007:9. Under årets inventering har ingen §5-situation uppstått.

Skiljaktiga meningar

Malå sameby har kommit in med en skiljaktig mening att lodjursgrupp 15, C-2015-0155, i själva verket är två olika grupper. Under en skydds jakt som länsstyrelsen beviljade den 1 februari 2015 (dnr 218-856-2015) fälldes en lodjursunge, Rovbase-id M407573. Den 14 februari dokumenterades en

familjegrupp cirka 19 kilometer därifrån, R488314. Att slå ihop dessa som en och samma föryngring menar samebyn är fel.

Malå sameby menar att lodjuret som befann sig vid utfodringsplatsen och som senare fälldes på skyddsjakt, inte rimligtvis kan ha tillhört samma familjegrupp som dokumenterades två veckor senare på en plats nästan 20 kilometer bort. Lodjursungen var själv vid utfodringsplatsen och man ser ingen förklaring till varför en lodjurshona skulle ha lämnat en unge där i fyra dygn och gått vidare med den andra ungen.

Tre dagar efter att ungen fälldes dokumenterades spår efter ett ensamt vuxet djur ungefär tre kilometer från fallplatsen. Samebyn menar att spåren mest troligt är från modern till den fällda ungen. En spillning insamlades under den spårningen och dna-analysen visar förvisso att det var en hona. Släktskapsanalysen visar dock att honan mest sannolikt inte var närbesläktad med ungen som fälldes. Halvsyskonrelation kan inte uteslutas men honan är mest sannolikt inte moder till ungen.

Länsstyrelsens bedömning kvarstår därför att det endast är möjligt att redovisa en föryngring i området.

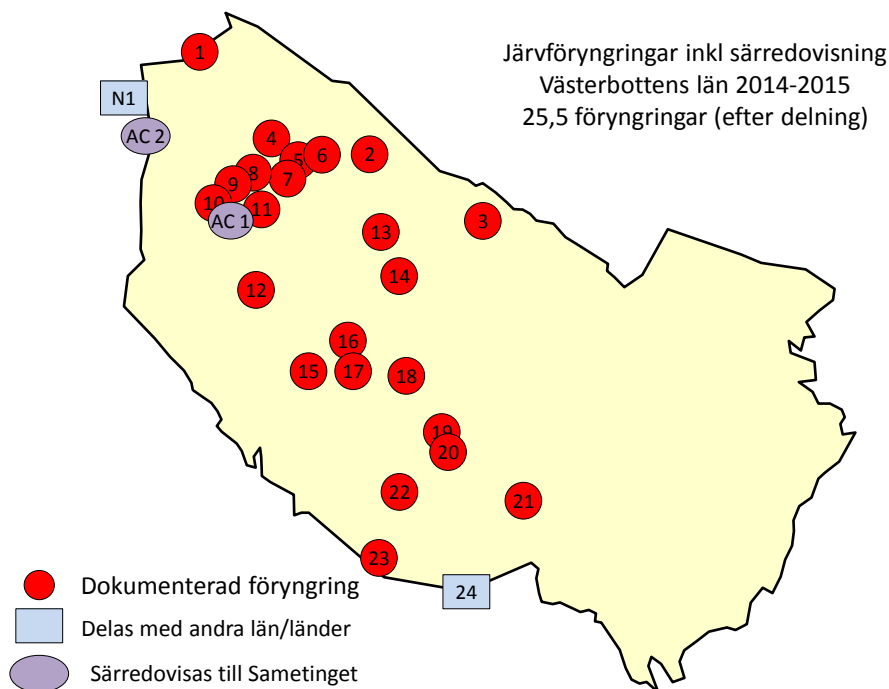
Järv

Totalt konstaterades 24 föryngringar enligt kriterierna i Västerbottens län (Figur 3). Av dessa klassades 14 som dokumenterade och tio som säkra. En föryngring är också dokumenterad cirka 4,6 kilometer in på norsk sida (N 1).

En föryngring delas med Västernorrland (nr 24) och av den norska föryngringen räknas en halv till Västerbotten. Efter delning med angränsande län/länder blir antalet för Västerbottens del totalt 24 föryngringar som är godkända enligt kriterierna,

Ytterligare två föryngringar (AC 1 och AC 2) bedöms av länsstyrelsen som godkända men de uppfyller inte de nationella kriterierna för godkänd föryngring. Sammantaget med dessa föryngringar bedömer Länsstyrelsen att länet har 25,5 föryngringar av järv (Figur 3).

Samtliga av Västerbottens samebyar har föryngring av järv (Bilaga 3) och en norrbottensby har tillfällig förekomst (Bilaga 4).

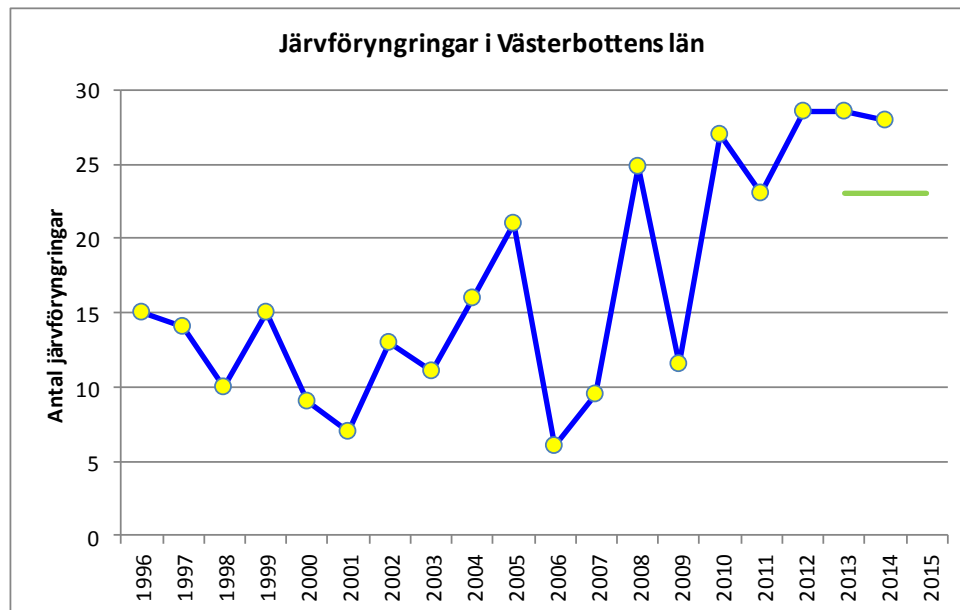

Figur 3. Konstaterade föreningar av järv i Västerbottens län år 2015. Punkterna visar ungefärliga positioner av föreningarna. Föreningar godkända enligt fastställda kriterier redovisas med röda cirklar. Föreningar som delas med andra län eller Norge redovisas med blåa rektanglar. Lila ovaler visar föreningar som endast godkänts av Länsstyrelsen. Siffrorna indikerar ID-nummer för respektive förening, se Bilaga 3.

I Västerbotten finns 75 föreningarslokaler registrerade och ungefär 180 lyeplatser är kända. Närmare 130 av lyeokalerna har haft förening någon gång de senaste tio åren och bland annat dessa är besökta under årets inventering. 322 observationer är registrerade av Västerbottens fältpersonal fördelade på nästan 200 olika platser.

Tidigare har Västerbottens järvpopulation huvudsakligen förekommit i och omkring fjällen men allt fler föreningar konstaterats numera i skogslandet. En förskjutning av populationen har således skett i östlig riktning. I Västerbotten finns cirka 25 procent av den svenska järvpopulationen.

Antalet föreningar har tidigare varierat kraftigt från år till år men på senare år har antalet föreningar varit relativt konstant. Trenden över tid sedan inventeringarna startade 1996 visas i Figur 4.

Figur 4. Järvpopulationens utveckling i Västerbotten från 1996 till 2015. Miniminivån visas med grön heldragen linje.

Årets inventering har genomförts med den nya metodiken som infördes år 2013, en metodik som används i både Sverige och Norge. Inventeringsperioden är mellan 1 februari och 31 juli.

Järven inventeras genom lyeinventering av Länsstyrelsen och samebyarna i samverkan. Syftet är att dokumentera honor med ungar enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och instruktioner.

DNA-insamling

Parallellt med lyeinventeringen genomförs också en inventering baserad på DNA. Spillning, men också andra material som till exempel vävnad, hår och sekret, samlas in för DNA-analys. Prover exklusive vävnadsprover får endast samlas in på snö för att man säkert ska veta att materialet härstammar från innevarande inventeringsperiod.

DNA-inventeringen startar enligt Naturvårdsverkets instruktioner den 1 januari men under årets inventering möjliggjordes insamling redan från första snöfall. Totalt sett inkom 339 prover, se tabell 1. Åtta prover samlades in mellan perioden 14 oktober och 31 december, varav tre var vävnad från skyddsjaktsfällda järvar.

Tabell 1. Fördelning av provtyper under DNA-inventeringen och vilken information som fåtts från dem. *Vävnad kommer från sju järvar som fälldes under skydds jakt samt ett foster och ett kadaver som hittades under lyeinventeringen.

Provtyp	Antal	Antal prover som innehöll järv-dna	Antal prover som gav information om järv-individ
Spillning	267	214	188
Sekret	45	29	23
Hår	16	11	7
Vävnad*	9	8	8
Urin	2	1	1
Totalt	339	263	227

77 procent av alla insamlade proverna gav träff på järv-DNA. 86 procent av dessa prover gav därtill träff på individnivå. 67 procent av alla prover har därmed resulterat i kunskap om individ.

Totalt sett har 91 olika individer identifierats¹. 54 individer har hittats mer än en gång. En hane har till exempel identifierats i elva olika prover.

I ett fall har DNA använts för att särskilja två föryngringar (nr 5 och 6) och i ett fall har DNA använts i stöd för särredovisningen av föryngringen AC 1, se nedan.

DNA användes för att analysera fostret och kadavret som hittades under inventeringen. Kadavret visade sig vara en järvhona men fostret var däremot av annan art (hittills okänt). Observationerna har inte påverkat resultatet av antal föryngringar.

Inventeringsförhållanden - § 5

Första halvan av årets inventeringsförhållanden var relativt bra men det försämrades något under senare delen av perioden. I fjällen var det periodvis mycket blåsigt och spår var svåra att se. Kraven på dokumentation av regelbunden aktivitet har, framför allt på kalvfjället, varit mycket svåra att uppfylla eftersom spåren antingen försvunnit mycket fort eller varit svåra att se.

Länsstyrelsen i samråd med Vilhelmina södra sameby anser att det har varit så dåliga förhållanden inom samebyns område att § 5 bör åberopas.

Särredovisning av två föryngringar

AC 1 - J403192. Föryngringen ligger 8,3 kilometer från föryngring nr 11. Föryngring AC 1 utgörs av en hona (ind. 1466) och minst en unge. Föryngring 11 utgörs av en hona (ind. 1337) och minst två ungar. DNA-proverna som samlades in vid de två lyeplatserna visar att honorna är närbesläktade.

¹ Sex järvar som har fällts under skydds jakt har ännu inte individbestämts men det kommer att göras och de är därför medräknade i tabell 1.

De kan därför inte särskiljas enligt godkända kriterier men Länsstyrelsen bedömer att det ändå rör sig om två olika föryngringar.

Bedömningen bygger på att järvforskningens data visar att det är osannolikt att en hona med ungar flyttar så långt som 8,3 kilometer den här tiden på året. Individ 1337 flyttar med sina två ungar den 23 mars. Den 1 april sker första besöket vid lyeplatsen som individ 1466 har och hon flyttar därifrån med ungarna den 14 april. En hona som bevisligen har två ungar flyttar enligt forskningsresultat inte 8,3 kilometer i slutet av mars.

Dessutom är båda honorna dokumenterade på film när de flyttar med sina ungar. Det syns då att de har olika teckning på pälsen. Den ena honan har en ljus fläck på bröstet som den andra honan inte har.

Honornas revir verkar också skiljas åt av Umeälven. Fyra prover är under årets inventering insamlat för ind. 1337 och fyra för ind. 1466. Proverna för respektive hona är insamlade på varsin sida av älven.

Länsstyrelsen bedömer därför att det är osannolikt att det är en och samma föryngring och redovisar därför AC 1 som en egen föryngring.

AC 2 - R490536: Den 29 april dokumenterade Länsstyrelsens fältpersonal och Ubmeje Tjeälddie samebys rovdjurssamordnare spår efter järvunge nära en ny lyeplats i föryngringslokalen J-NNO-040 (Rovbase-id R490536). Den är inte godkänd enligt fastställda kriterier men Länsstyrelsens bedömning är likfullt att det rör sig om en föryngring.

Länsstyrelsens fältpersonal och en renskötare från samebyn besökte ett område som var intressant med avseende på järvföryngring eftersom det varit föryngring där tidigare år. Ett hål hittades men spåren som ledde dit var mest troligt från en hane. Ett annat järvspår hittades och bedömningen var att det var en hona. Hon hade kommit söderifrån från Brakfjell-området och spåren följdes till en ny och hittills okänd lyeplats längre norrut. Det fanns inga utspår från hålet så mest troligt var honan nere i hålet. Spåren var väldigt färska.

Naturbevakaren och renskötaren avvek från platsen eftersom de inte ville störa och började istället kikarspana på lyan cirka 300 m bort, i förhoppning att honan skulle komma upp ur hålet. Strax därefter kom samebys rovdjurssamordnare och meddelade att han sett spår av unge några hundra meter österut.

Spåren dokumenterades och uppmättes till cirka 6 (sex) cm. Ungen hade sprungit nedför sluttningen och därför var steglängden något längre än vad man kan förvänta sig av en unge i den här åldern. Dessutom var den mest sannolikt stressad och höll högt tempo.

Framspårning ledde till ett hål där ungen krupit ned. Hålet var alldeles för litet för att en vuxen järv skulle kunna rymmas.

Bakspårning visade att ungen kommit från samma håll som honan (söderifrån från Brakfjell) men alla spår tappades bort på högre höjd på grund av

skare och därför kunde ursprungslyan inte hittas igen. Totalt sett spårades ungen i cirka 800 m.

Bedömningen var att honan höll på att flytta sina två ungar till det hål som naturbevakaren dokumenterade. När hon flyttade ena ungen sprang emellertid den kvarlämnade ungen efter. När den blev varse människor avvek den rakt österut och kröp ner i det lilla hålet.

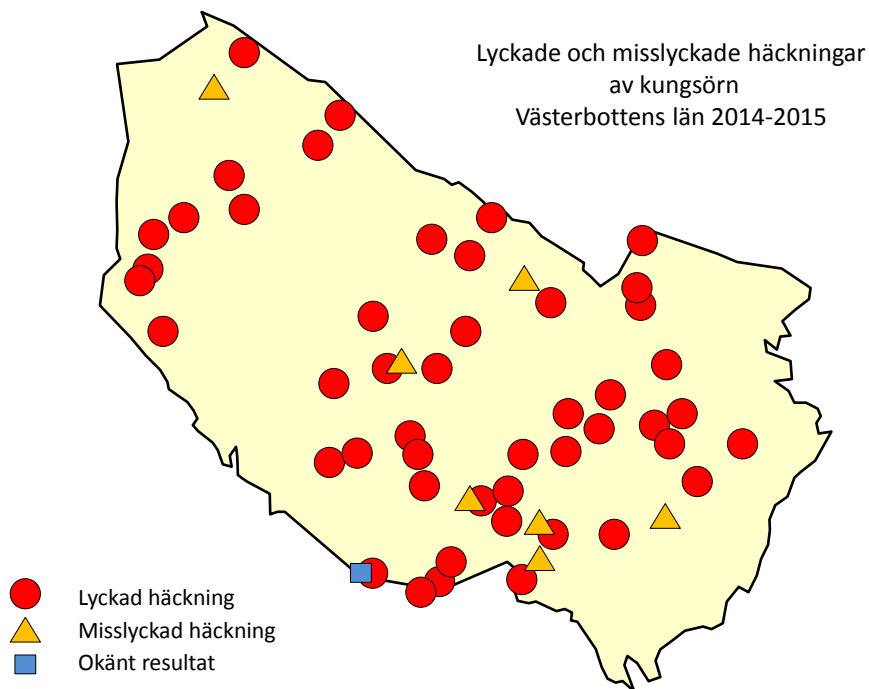
Eftersom lyeplatsen var på norsk sida hade naturbevakaren ingen möjlighet att sätta upp en kamera (eftersom tillståndet för kameraanvändning endast omfattar Västerbottens län). Fältpersonal från SNO besökte platsen senare men lyckades inte konstatera någon föryngring.

Länsstyrelsen är medveten om att det var en ovanligt lång sträcka för en ensam järvunge att vandra. Ungen följde mest sannolikt efter sin mor och det var nedförsbacke och därmed lättsprunget. Sträckan blev dock extra lång när den blev skrämmd av naturbevakaren och renskötaren eftersom den då avvek från riktningen som honan rört sig i.

Kungsörn

Totalt konstaterades 58 påbörjade häckningar varav 52 stycken lyckades, sju misslyckades och en gav okänt resultat (Figur 5). De lyckade häckningarna resulterade i sammanlagt 61 födda ungar (Bilaga 5). 30 ungar ringmärktes och två försågs med radiosändare.

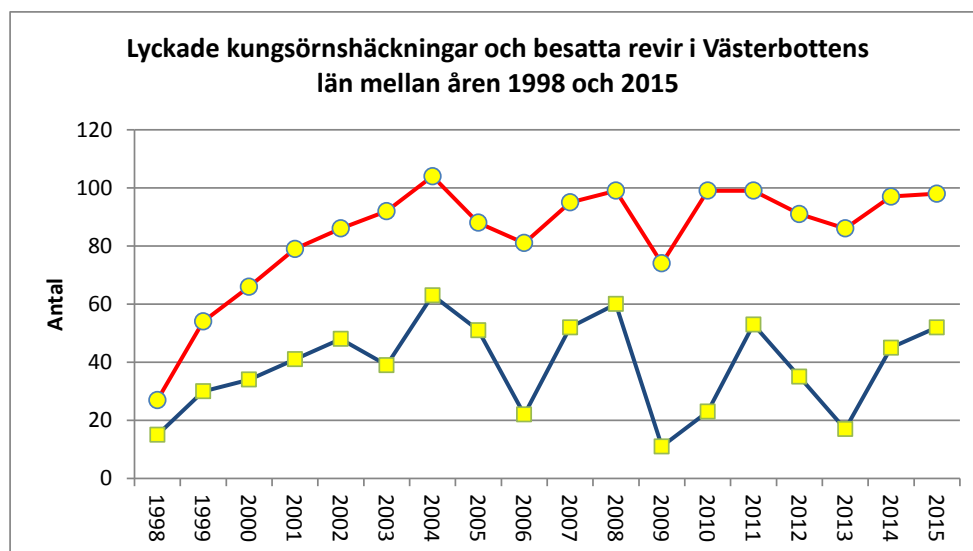
162 revir besöktes varav 98 var besatta. Årets sammanställning visar en uppgång från 2014 års resultat både när det gäller antalet besatta revir och antalet lyckade häckningar (Figur 6).

Figur 5. Lyckade (röda cirklar) och misslyckade (orange trekantar) häckningar samt en häckning med okänt resultat (blå fyrkant) av kungssörn i Västerbottens län under 2015. Fyra häckningar saknas på bilden. Kartan visar ungefärliga positioner.

Kungssörn häckar i hela länet men arten är mest talrika i de sydliga och centrala delarna. Generellt sett är det få häckningar i fjällområdet samt vid kusten. Tätheten av kungssörn är mycket varierande mellan kommunerna och mellan samebyarna i Västerbotten.

Inventering av kungssörn utförs i huvudsak av Länsstyrelsens fältpersonal i området ovan odlingsgränsen och av Kungssörnsgruppen inom Västerbottens Ornitologiska Förening i resten av länet.

Figur 6. Konstaterade lyckade kungssörnshäckningar (blå linje) och antal besatta revir (röd linje) i Västerbotten från 1998 till 2015.

Den stora variationen mellan år antas bero dels på naturliga sork- och lämmelcykler och dels klimatiska faktorer.

Varg

Totalt har det inkommit 37 vargrapporter under året. Länsstyrelsen har kunnat kvalitetssäkra 2 observationer som varg (Bilaga 6). 14 observationer var felaktiga, fyra var osäkra och 17 har inte gått att bedöma. Anledningen till att observationer inte kan bedömas är bland annat att observationen gjorts på barmark eller att meddelanden om observationer har inkommit lång tid efter att den gjorts och att spåren då försvunnit.

Länsstyrelsen bedömer att minst en, möjligen två, olika vargindivider legat bakom de kvalitetssäkrade observationerna (Figur 7).

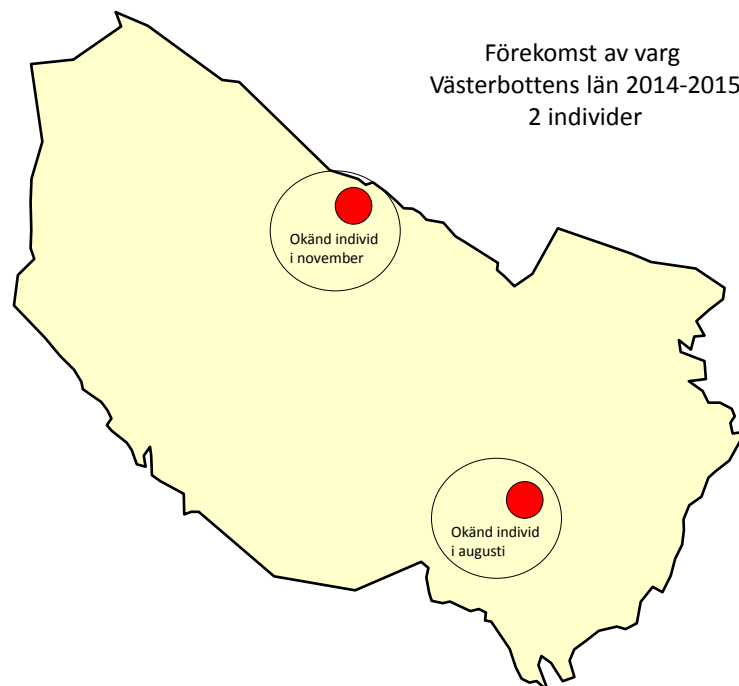
En varg kvalitetssäkrades i början av december vid Buresjön, Sorsele kommun. Ingen spillning eller urin hittades och därför kan ingen identifiering av individen göras.

En vargobservation kunde också konstateras vid Haramyran i Vindelns kommun i början av augusti. Observatören fotograferade vargen vid vägkanten. När allmänheten fotograferar en varg gäller följande för att Länsstyrelsen ska kunna kvalitetssäkra observationen:

- Originalfoto finns.
- Foto eller film lämnas till Länsstyrelsen inom tre veckor från fotograferingsdatum.
- Platsen där fotot är taget ska kontrolleras av fältpersonal. Vid kontroll ska det kunna fastställas att platsen på fotot och tidpunkten då fotot är taget motsvaras av verkligheten. Datuminställning på kamera ska kontrolleras.

Inte heller här hittades någon spillning eller urin så även denna vargindivid är okänd.

Enskilda vargindivider som inte kan kopplas till ett revir kan endast särskiljas med hjälp av GPS-data eller DNA-prov. De två vargförekomsterna kan därför inte med säkerhet särskiljas till två individer men Länsstyrelsen bedömer, på grund av tidsaspekten, att det mest sannolikt är två olika vargar.

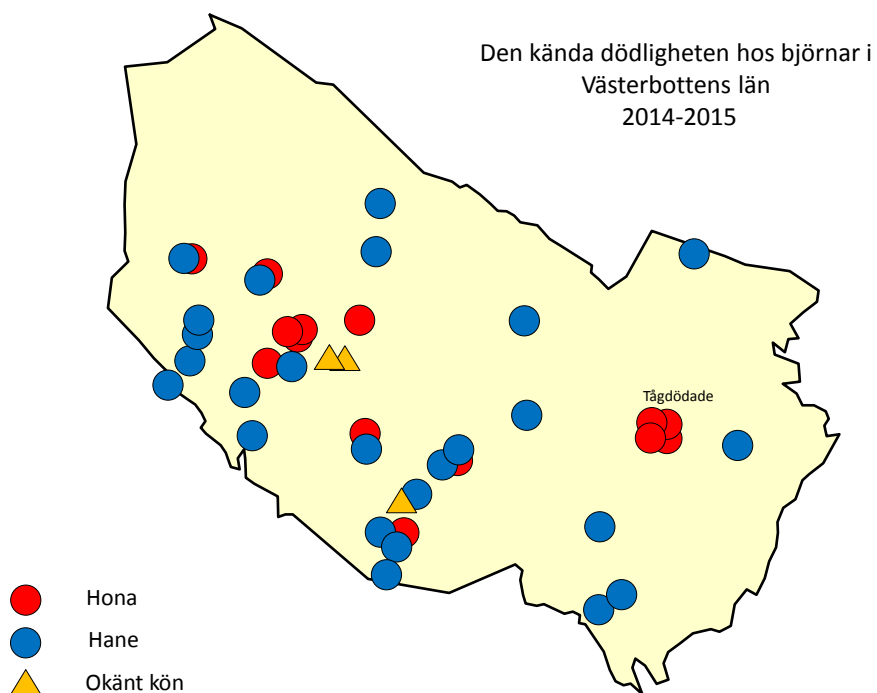
Figur 7. Kvalitetssäkrade observationer av varg i Västerbottens län under inventeringsåret

En död varg hittades under våren undangömd i en sopsäck i skogen utanför Lycksele. Den var illegalt skjuten och då Länsstyrelsen ännu inte har information om vilken individ det rör sig om eller hur länge den legat där, redovisas den inte som en ersättningsgrundande förekomst i rapporten.

Björn

Utifrån spillningsinventeringarna som har genomförts 2014, jägarnas årliga björnobservationer och avskjutningsstatistiken konstaterar Länsstyrelsen att björnar rör sig inom hela länet och inom alla samebyar i Västerbotten. Resultat från björns spillningsinventeringen som genomfördes hösten 2014 finns att läsa i Länsstyrelsens rapport *Spillningsinventering av björn i Västerbottens län 2014*. Den finns att hitta på Länsstyrelsens webbplats.

Den kända dödligheten under inventeringsåret uppgår till 42 björnar (figur 8). 16 björnar fälldes i samband med licensjakten och 17 björnar fälldes under vårens skyddsjakter, samtliga i kalvningsområden för rennäringen. Under en skyddsjakt gick björnen över till Jämtland och fälldes där. En björnhona fälldes i nödvärn under älgjakten i oktober 2014. I oktober 2014 dog också två björnar (okänt kön) sannolikt på grund av kontakt med elström i högspänningskablar. I maj 2015 dödades fyra björnar av tåget, det var en hona med tre ungar (samtliga honor). Dessutom hittades två björningar (en hane och en okänt kön) som förmodligen dödats av en annan björn.

Figur 8. Den kända dödligheten hos björn i Västerbottens län under år 2015 uppgår till 42 björnar. Majoriteten av dessa har fällts under skydds jakt och licensjakt.

Björnen är en svårinventerad art eftersom den går i ide på vintern. Björnen är dock den mest talrika bland länets fem stora rovdjur och föranleder därför inga särskilda insatser för att följa stammens utveckling i detalj eller för att exakt följa enstaka individers rörelser, annat än i undantagsfall.

Denna rapport har sammanställts av rovdjursförvaltare Linda Backlund i samverkan med Michael Schneider, rovdjursansvarig, Länsstyrelsens naturbevakare, PO Nilsson från Kungsörnsgruppen, Øystein Flagstad på Norsk institutt for naturforskning, SNO samt länsstyrelserna i Norrbottens, Jämtlands och Västernorrlands län.

Björn Jonsson
Naturvårdsdirektör

Linda Backlund
Rovdjursförvaltare

Bilagor:

- Bilaga 1: Konstaterade lodjursföryngringar per sameby inventeringsår 2014-2015
- Bilaga 2: Regelbunden och tillfällig förekomst av lodjur per sameby inventeringsår 2014-2015
- Bilaga 3: Dokumenterade och säkra järvföryngringar per sameby inventeringsår 2014-2015
- Bilaga 4: Regelbunden och tillfällig förekomst av järv per sameby inventeringsår 2014-2015
- Bilaga 5: Häckning och förekomst av kungsörn per sameby inventeringsår 2014-2015
- Bilaga 6: Regelbunden och tillfällig förekomst av varg per sameby inventeringsår 2014-2015
- Bilaga 7: Jämförelse mellan gamla och nya inventeringsmetodiker för lodjur och järv

Sändlista:

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Sametinget, Adolf Hedins väg 58, 981 33 Kiruna

Kopia:

Samtliga samebyar i Västerbottens län
Viltskadecenter
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Dalarnas län

*Bilaga 1***Dokumenterade och säkra lodjursföryngringar
per sameby inventeringsår 2014-2015**

Tabellen visar dokumenterade och säkra lodjursföryngringar i det svenska renbetesområdet i Västerbottens län under inventeringsåret 2014-2015 (reproduktionsåret 2014), berörda samebyar samt förslag till delningar. Inventeringsperioden varade från 1 oktober 2014 till och med 28 februari 2015. Kart-ID refererar till figur 1. Grupperings-ID refererar till uppgifter i Rovbase.

Dokumenterad föryngring: Observationer som uppfyller kraven för antal djur, spårad sträcka och dokumentation med spårlogg och foto.

Säker föryngring: Observationer som uppfyller kraven för antal djur och spårad sträcka men saknar fullständig dokumentation med gps-spårlogg och foto.

Kart-ID	Grupp-ID	Status	Sameby
1	C-2015-0026	Dokumenterad	Gran, Ran
2	C-2015-0012	Dokumenterad	Malå, Gran
3	C-2015-0015	Dokumenterad	Svaipa
4	C-2015-0011	Dokumenterad	Vilhelmina södra
5	C-2015-0034	Dokumenterad	Vilhelmina södra, Voernese
6	C-2015-0010	Dokumenterad	Vilhelmina södra
7	C-2015-0040	Dokumenterad	Vilhelmina norra
8	C-2015-0058	Dokumenterad	Vilhelmina norra
9	C-2015-0008	Dokumenterad	Vilhelmina södra
10	C-2014-0342	Dokumenterad	Vilhelmina södra (Z och AC)
11	C-2015-0013	Dokumenterad	Ubmeje Tjeälddie
12	C-2015-0206	Dokumenterad	Vapsten
13	C-2015-0006	Dokumenterad	Vilhelmina norra
14	C-2015-0154	Dokumenterad	Vilhelmina norra, Vilhelmina södra
15	C-2015-0155	Dokumenterad	Malå

Bilaga 2

Regelbunden och tillfällig förekomst av lodjur per sameby inventeringsår 2014-2015

Tabellen visar vilka samebyar som har haft en regelbunden eller tillfällig förekomst av lodjur under inventeringsåret 2014-2015. I dessa samebyar har det inte konstaterats föryngring under inventeringsåret.

Regelbunden förekomst: Minst tre kvalitetssäkrade observationer fördelade över minst tre olika kalendermånader.

Tillfällig förekomst: Minst en kvalitetssäkrad observation.

Länsstyrelsen bedömer att även om observationer inte finns över tre månader så har alla nedanstående samebyar regelbunden förekomst av lodjur (förutsatt att inte norrbottensbyarna bedöms ha §5).

Status	Sameby
Regelbunden	Maskaure
Regelbunden	Mausjaure
Regelbunden	Semisjaur-Njarg
Regelbunden	Västra Kikkejaur

*Bilaga 3***Dokumenterade och säkra järvföryngringar
per sameby inventeringsår 2014-2015**

Tabellen visar säkra och sannolika järvföryngringar i det svenska renbetesområdet i Västerbottens län under inventeringsåret 2014-2015, berörda samebyar samt förslag till delningar. Kart-ID refererar till figur 3. Grupp-ID refererar till uppgifter i Rovbase.

Dokumenterad föryngring: Unge på film eller bild, spår av unge, synobservation av unge eller dokumentation av lakterande hona. Dokumentation med foto och gps krävs.

Säker föryngring: Tre (känd föryngringslokal) eller fyra (ny föryngringslokal) besök där regelbunden aktivitet vid lyeplatsen bekräftats. Om antalet besök är färre än vad som krävs för säker bedömning måste en godkänd efterkontroll genomföras. Synobservation av unge bedöms som säker om den inte dokumenterats med foto.

Kart-ID	Grupp-ID	Status	Sameby
1	J402758	Bedömd som säker	Ran
2	J402890	Dokumenterad	Gran, Ran
3	J403090	Dokumenterad	Malå, Gran
4	J403057	Dokumenterad	Ran
5	J403134	Bedömd som säker	Ubmeje Tjeälddie, Ran
6	J403136	Dokumenterad	Ran, Ubmeje Tjeälddie
7	J403129	Bedömd som säker	Ubmeje Tjeälddie
8	J402962	Bedömd som säker	Ubmeje Tjeälddie
9	J403087	Dokumenterad	Vapsten, Ubmeje
10	J402993	Bedömd som säker	Vapsten
11	J403135	Dokumenterad	Vapsten, Ubmeje
12	J402958	Bedömd som säker	Vilhelmina norra
13	J403334	Bedömd som säker	Ubmeje Tjeälddie, Ran
14	J402891	Bedömd som säker	Ubmeje Tjeälddie
15	J403152	Dokumenterad	Vilhelmina norra
16	J402990	Dokumenterad	Vilhelmina norra, Vapsten
17	J403194	Dokumenterad	Vilhelmina norra
18	J402916	Dokumenterad	Vilhelmina norra, Vapsten
19	J403020	Bedömd som säker	Vapsten, Vilhelmina norra
20	J402896	Dokumenterad	Vilhelmina norra
21	J403166	Dokumenterad	Vilhelmina norra, Vapsten
22	J403333	Bedömd som säker	Vilhelmina norra, Vilhelmina södra
23	J402922	Bedömd som säker	Vilhelmina södra
24	J403180	Dokumenterad	Vilhelmina södra Y, Vilhelmina norra
N1	J402707	Dokumenterad	Ubmeje Tjeälddie

Kart-ID	Grupp-ID	Status	Sameby
AC 1	J403192	Osäker - särredovisas	Vapsten, Ubmeje
AC 2	R490536	Inte godkänd - särredovisas	Ubmeje Tjeälddie

§5: Länsstyrelsen bedömer att Vilhelmina södra sameby bör få ersättning enligt § 5 STFS 2007:9 gällande järvförekomst.

Bilaga 4

**Regelbunden och tillfällig förekomst av järv
per sameby inventeringsår 2014-2015**

Tabellen visar vilka samebyar som har haft en regelbunden eller tillfällig förekomst av järv i Västerbottens län under inventeringsåret 2014-2015. I dessa samebyar har det inte konstaterats föryngring under inventeringsåret.

Regelbunden förekomst: Minst tre kvalitetssäkrade observationer fördelade över minst tre olika kalendermånader.

Tillfällig förekomst: Minst en kvalitetssäkrad observation

Status	Sameby
Tillfällig	Maskaure

*Bilaga 5***Häckning av kungsörn per sameby inventeringsår
2014-2015**

Tabellen visar häckningsresultaten för samebyarna, både lyckade och misslyckade häckningar, häckningar med okänt resultat samt antal ungar som föddes.

Sameby	Lyckad häckning	Misslyckad häckning	Okänt resultat	Antal ungar
Gran	5			7
Ran	4	2		5
Ubmeje Tjeälddie	6			6
Vapsten	7	2		9
Vilhelmina norra	14	2		16
Vilhelmina södra	4		1	4
Malå	5	1		5
Maskaure	1			1
Svaipa	3			4
Mausjaur	2			2
Västra Kikkejaur	1			2

**Förekomst av kungsörn per sameby inventeringsår
2014-2015**

Länsstyrelsen bedömer att det förekommer kungsörn i samebyn Semisjaur-Njarg även om inga häckningar har konstaterats.

Bilaga 6

**Regelbunden och tillfällig förekomst av varg
per sameby inventeringsäsong 2014-2015**

Tabellen visar samtliga kvalitetssäkrade observationer av varg som gjorts under inventeringsperioden 2014-2015.

Regelbunden förekomst: Minst tre kvalitetssäkrade observationer fördelade över minst tre olika kalendermånader.

Tillfällig förekomst: Minst en kvalitetssäkrad observation

DNA-ID och individ-id refererar till uppgifter i Rovbase.

DNA-bestämd, individ id-nr	Rovdjursobservation, Rovbase id-nr	Antal, status, regelbundna/tillfälliga förekomster	Sameby
-	R491327	Tillfällig	Ubmeje Tjeälddie
-	R485963	Tillfällig	Malå

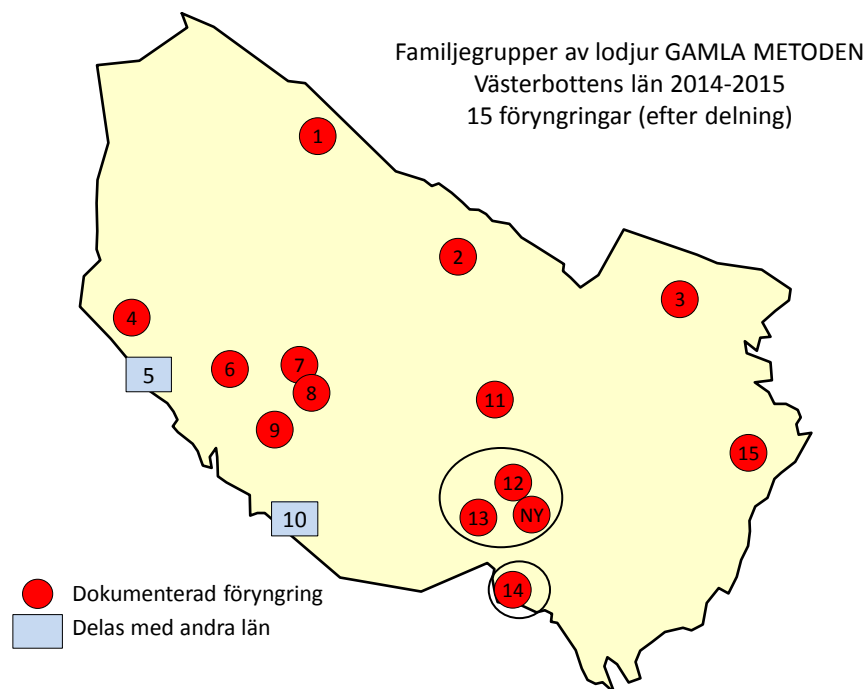
Bilaga 7

Jämförelse mellan nya och gamla metodiken för inventering av lo och järv

Lodjur – gamla metodiken

Om spårningarna grupperas enligt den gamla metodiken (AK 25 km) berörs länet av 16 föryngringar varav två föryngringar skulle beröra Jämtlands län. Föryngringarna 12 och 13 skulle delas upp i ytterligare en föryngring (NY) och föryngring nr 14 skulle inte delas med Västernorrlands län eftersom ingen spårning gjorts på den sidan av länsgränsen, se figur 9. Den gamla metoden skulle därmed ge ett större antal föryngringar.

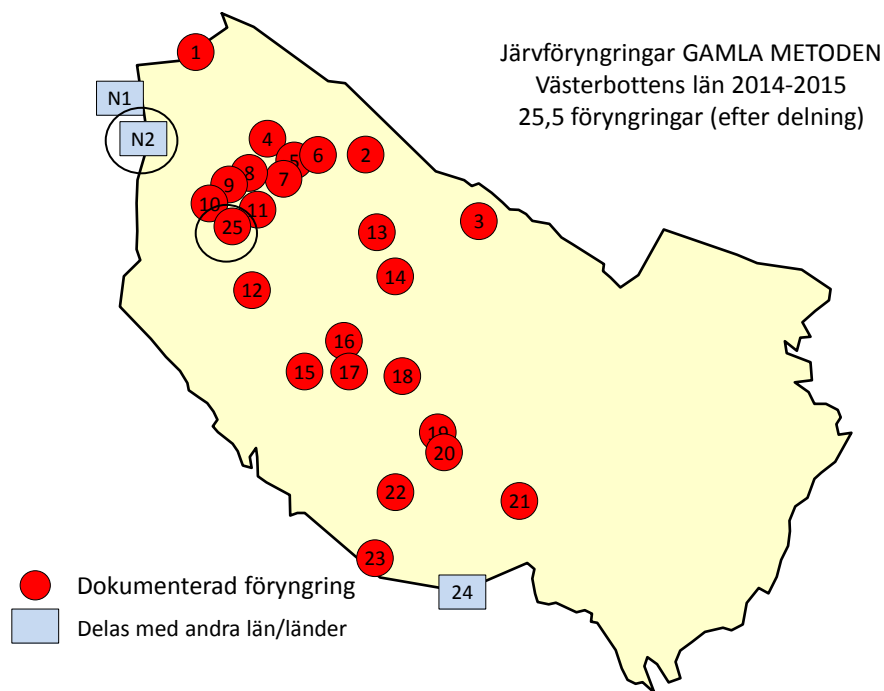
Det totala antalet föryngringar för Västerbottens del skulle bli 15 föryngringar.

Figur 9. Konstaterade lodjursföryngringar i Västerbottens län år 2015 med den gamla metodiken. Punkterna visar ungefärliga positioner av föryngringarna. De svarta ringarna visar vart resultatet hade blivit annorlunda med den gamla metoden jämfört med den nya.

Järv – gamla metodiken

Om de gamla kriterierna hade använts vid årets inventering hade de två föryngringarna AC 1 och AC 2 godkänts enligt kriterier och hade inte behövt särredovisas. Resultatet för Västerbottens län hade då blivit 25,5 föryngringar och inte 24 föryngringar som idag.

Figur 11. Konstaterade järvföryngringar i Västerbottens län år 2015 med den gamla metodiken. De svarta ringarna visar vart resultatet hade blivit annorlunda med den gamla metoden jämfört med den nya.

Det är svårt att jämföra de två metoderna då kriterierna idag är mer strikta. Alla föryngringar som godkänns med dagens kriterier skulle även ha godkänts med den gamla metodiken. Bedömningen är dock att de nya kriterierna kräver mer arbete i fält, främst på grund av att nya besök måste göras om en hona flyttat längre än 50 meter med sina ungar.

Länsstyrelsen ser ett stort behov av en möjlighet att godkänna föryngringar även med hjälp av kunskap som inte täcks in av kriterier. Det är svårt att skapa kriterier för alla tänkbara scenarier men det finns tillfällen då fältbesök ger kunskap utöver de fastställda kriterierna som ändå styrker att det mest troligt handlar om en föryngring.